

Nro. 43.

A' FELS. R. CSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Költ Bétsben, Pénteken Novembernek 27 ik napján
1801-ik éftendőben.

B é t s.

Császári Kir. Feldmarschall, a' Mária Thérézia Katona vitéz Rendjének Nagy Keresztelle 's egyzersmind Kantzelláriussa, Arany = gyapjas Vitéz, Titok Tanácsos, Státus = és Conferentz = Minifter, egy Lovas és egy Gyalog Rezementnek tulajdonossa, R. B. béli Gróf *Lászy* (*Lacy*) *Moritz*, tegnap előtt, életének 76 - dik éltendejében mej béli fulladozásban, a' belső városban lévő házánál, ki múlt a' világból, és holt teste, ma a' *Dornbach*i szép kertbe ki vitettetvén, az ott lévő kriptába le tetetett.

A' Benedictinus, Præmonstratensis, és Cisterciata Szerzetes Rendeket előbbi valóságokba, és

U u

ennekelötte bírt jószágaiknak - birtokába visszahelyeztetni tettett Ő Császári 's Királyi felségének.

Frantzia Respublika.

Az igazság' ki - szolgáltatódására ügyelő Minifter ilyen rendelést küldött a' halálos bünösök' ügyét vizsgáló bélofizekékhez: A' Respublikának 4 - dik esztendejében olyan rendelést hirdettetett volt ki a' *Nemzeti Convent*, hogy a' közönséges békelleg' helyre - állásának napja után, a' halállal való büntetés el töröltessek a' Respublikában. Ez a' törvény arra a' kérdésre adott már most némely Itélőszékeknek alkalmatollágot, hogy valyon folytathatják e' ök ez szerént még tovább is a' halállal való büntetést? &c. A' közönséges békelleg' nintsen még ki hirdetteve, és nem is hirdettethetik ki mind addig, míg Anglia az utolsó alkut helybehagyás által meg nem erőssíti: következtésképpen nem jött még el az az időpont, a' midőn a' halálos büntetésnek meg kelletik szűnni. Sőt úgy látszik, hogy egy későbbi törvény a' közönséges békelleg' után még két esztendeig hatáozta a' halállal való büntetésnek tartását: hanem, minthogy ez a' törvény nem elég világos kifejezésekkel van készittetve, tehát ennek értelmét a' Törvényhozó Tanács tartozik meg határozni, előbb, hogy sem gyakorlásba vétehetőne. — „Jót kívánok — — „*Adriál.*

Az *Amiensbe* rendelhe ett Anglus Követ *Cornvallis*, a' leg fenyesebbnek nevezetű nemzeti innepnap n Nov. 9 - dikén reggel az Első Konzálnál leg először bírt, hanem csak magános audientzián. Ez nap, del utáni öt óra után csak *Cornvallis*-nak egyedül engedtetett meg, hogy Párisnak utzáin hirtőbba *Masson* széjel, a' mellyről így ír a' *Moniteur*: Most előre való vigyazásból, úgy mond, mind pedig az egyenlőségre való tekiz-

tebből meg volt tiltva délutáni öt óra után a' szekereknek a' Párisi utzákon való járása: az illeendőség kívánta, hogy egyedül Lord Cornwallis vétetődjön ki ezen rendelkezés alól, &c.

Ez a' 9: dik Novemberi ünnepnep feljül hadiad (így szoll egy más Párisi író) fényességire nézve minden leírásít. A' *Septuana* vize, közepén szemléltetett a' *Kereskedés' temploma*. Déltutáni 2 órára meg érkezett ide ezen vizen egy kisdud hajós sereg, a' melly alólról evezett fel felé. Ez, minékutánna először külömbkülömbféle hadi sordulásokot tett volna, azután a' *Kereskedés' templomát* körül kerítette. Egy kicsiny frégát formájú hadi hajó, a' mellyet a' *Cajaja* béli lakosok nem rég ajándékoztak az *Első Konzulnak*, lobogó zászlóval vasmatján állott ezen templom előtt, és a' rajta lévő ágyuk oranként ki süttettek. Eppen 4 órakor egy véghetetlen nagyságú levegőhajó, egy széles laposhajóról 4 szennelőkkel egygyütt, kiknek egyike *Garnetin* volt, ágyúdörgés és minden némű tábori muzsika alatt, ja' víz felett a' levegőbe fel emelkedett. A' hajós sereg azonközben tovább is jádotta a' hadi munkát. A' hajókon lévő emberek, külömbkülömbféle Európai kereskedő nemzeteket ábrázoló ruhakba voltak öltözköüve a' kik végezetre a' magok hajóikról a' templombaki szállván, ott egygyütt örvendezve tótzóltanak, a' melly alatt az említett frégát szűnet nélkül lötte az örömet.

Innét azután az *Egyesség' piatzára* a' nagy théatromba gyűlt a' sokaság, a' hol néma játéokban, először egy ütközet' megjelenés irtóztatósága, azután két városoknak ottomoltatata és ágyuztatása, végezetre pedig a' mind ezeknek végetve ő szerentsés békeffignek kellemtall gei ábrázoltattak le. — A' katonaság ütközeteket, várak' meg vételit, külömbkülömbféle marscholalt, és egyéb katonai munkákat mutatott ezen

alkalmatossággal hozzá hasonlíthatatlan készséggel. — Hat órákór már minden felé készen állottak az ezer meg ezer féle világosító szerek. — A' Sequána vize által a' három fő hidak között formálató öblök' környékinek villogását, képzelni is bajos. A' viz' színe is sokasítván a' vízszíza verés által a' világosságot, tsupa egymásból folyó tűznek láttzott itt az egész hely. Hasonló innepi fényességbe voltak öltözködve, az Országglószék, a' Törvényhozó Tanács, és Tribunátus' épületjeik, így szintén az Egygyeség' piatzát körülvevő minden épületek. Mindezeknek olyan volt ekkori formájok, mintha csak éppen ennek a' nevezetes napnak magasztalására, emlékezet oszlopok gyanánt építették volna. Az új hídon lévő hármass győzedelmi kapunak és a' vizen álló Kereskedés templomának rogyogásaik, egymással vetélkedtek. — A' Békeffég' templomában a' leg ritkább muzsikások tettek felséges muzsikálások által tisztességet a' békeffégnek: a' kiket külömbkülömb nemzetek ruházatjaikba öltözött tántzolóok váltottak fel, azt ábrázolván, hogy már most mind ezek öfzse elegyedve vigadhatnak egygyütt. Estvéli 10 óra tájban a' Sequána három hídjain, azon egy szempillaztatban kezdődött el a' tűzjáték, mellynek kezdődése egy tűzokádó hegynék tsattanásához hasonlított. Mindenek örvendezve kiáltoztak, és áldották a' békeffégnek vízszíza = adóját.

Az Első Konzúl egy háznak ablakából nézte a' Garnerin' levegőbe való felmenetelét, a' mely a' nemzeti hídra nyílik, a' kit ott a' sokaság meg szemlélvén, félbe hagyta a' levegő hajónak nezésit, és rajta bámúlt inkább, tele torokkal kiáltozván, hogy *éljen Bonaparte!* mind addig, míg más felé el nem vont a' onnét magát.

Egyéb szerezentsátlenség nem történt a' véghetetlen fokaság között, hanem csak, hogy egy néző kar, a' melly fél tzirkalom formára a' *Flora* ilten afz-

szony templomának által ellenében a' város árka felibe volt építetve, tört le, és az abban ülő nézők, kiknek számát némelyek nyoltzvanra, mások három százra is teszik, az árokba le hullván, sokaknak ki tört vagy ki fízamodott, kinek keze kinek lába, néhányan meg is hóltak:

Hogy a' *Régens* nevű nagy gyémántot az Első Konzúl a' maga kadjára téteti, igaz, mivelhogy a' *Moniteur* is írja, ilyen meg = jegyzéssel: — „A' minden gyémántok között a' leg szebb, méltónak ítéltetett arra, hogy azon kardnak éltelégéül szolgáljon, a' melly az Első Konzúlnak meg különböztető tzimere. A' gyémánt = tzipraság és az azzal való bujálkodás, igaz, hogy tsak az afzszonyokat illeti: hanem, a' *Régens*, a' maga nagyságára, szépségire, és ritkaságára nézve, ki = vétetődéft érdemel.

Páris, Nov. 14^{ik} d. kén.

Még nem tudják melyik nap indulnak el innét a' két Követek az Amienszi alkudozásra. Gen. Adjutáns *Duroc*, a' ki most érkezett haza Pétersburgból, és Brig. Gen. *Lauriston*, a' ki az Első Konzúltól a' békefféges előtzipkelyeknek rátípkáltatását Londonba által vitte volt, tegnap Lord Cornwallisnál ebédeltek.

Nagy Britannia

A' Londoni *Morning = Cronicle* nevű Ujságban így irattatik le Angliának jelen való belső állapota: — „

„A' mi pólitikai gyülekezeteinkben nagy felpepdülés kezdette magát ki jelenteni. Az utolsó hónap béli történetek, más gondolkodásokat szültek, vagy leg alabb meg bontották azokat a' köteleket, azt az egygyütt való iparkodást, és egy tzipra való törekedést, a' mellyek a' mi közönséges foglalatosságainkat tíz esztendőktől fog-

va mozgatták. Ilyen nagy változásnak a' követke-
 zései is hasonló fontosok lehetnek. Nem azt
 értjük ezen, mintha ezen következtetéseket már
 oly közel állani gondólnók, vagy pedig mintha
 ezek a' most folyó parlamentumi tanácskozások-
 nak alkalmatosságával fognák magokat a' voksolá-
 sokra nézve ki mutatni. Bátor melly nagy legyen
 is a' parlamentum béli tagok között azoknak szá-
 ma, a' kik nem értenek egygyet a' meg készült
 békefég' dolgában; tsakugyan kevesen lesznek
 még is olyanok, a' kik azt meg akadályoztatni
 akarnák, vagy tsak annak hathatós meg vizsgál-
 lásába is belé bocsátkozni tzeleznának. Azok,
 a' kik örökké a' hadakozásnak folytatása ellen
 befzéllettenek: természet szerént most sem fognak
 a' békefégés előárkulások ellen voksolni: ha
 szintén fajtallják is azt, hogy azokra állani a'
 kéntelenség vett bennünket, 's ha szintén gyalaz-
 zák is azoknak magokviseleteiket, a' kik Nagy
 Britanniának dicsőségét meg hervasztották, az
 által, hogy minket a' Frantzia Respublika' fel-
 sőségenek nyilván való meg ismérésere kéntzeri-
 tettek. Mostani Ministereink bár melly bizonyo-
 sok legyenek is a' felől, hogy a' békefégés elő
 feltételeket a' voksok többsége helybe fogja hagy-
 ni: tsakugyan nem állanak oly erős lábakon, hogy
 azt, az ellen a' politika ellen való közönséges bolz-
 szankodáll, a' melly miatt Nagy Britannia az ő
 vetétkedő társai iránt enyvre le bocsátkozni ként-
 telenítettett. Szembes nem tőrővé teheffék. A'
 békefég, a' melly a' népnek közönségesen tett-
 fizik, nem tett fizik hasonló módon némely bizo-
 nyos hatalmas állapot béli embereknak, a' kik
 azon valóságos szemügv alatt kezdik nézni a' ha-
 dakozást, a' melly alatt az folytatattott. A' bolz-
 szantás az arra való alkalmatossággal együtt meg
 szünvén, tsak a' terhek' hordozását hagyta hátra
 rajtunk. Az a' Ministerjeink között való nagy
 coalitzió, és a' parlamentális tagok között a'

had' folytatása iránt való nagy égyvetértés, a' okozott. Nintsenek meg többé a' régi okok, ré i fejek, régi projektumok, régi reménsége: csak a' béketelenkedés. A' b' kellég, igaz hogy nagy inségnek vét véget: hanem az, a' kéntelenségnek f'g még is csak tulajdon tatarai. Nem soká új részek tomadást fogjuk fömlélni: már nem is az a' kérdés fogog fenn, hogy mitani Ministereink fok'ig fognak e' meg maradni, hanem, hogy kik fogak helyekbe köv' tkeeni.

Mennyibe tartotta vagy nem tartotta legyen el ez az' író a' maga jöendő g' tereivel a' d' író, könnyen meg ítélték a' Olvasók a' Parlamentomban folyó tanácskozásoknak folyamatajokból, és az Orárolók beszédeikből. — E'ég az a' dologhoz, hogy már a' békelléges előáttukusok felett is le folytak a' vetélkedések, és megégygyezett benne, noha heves vetélkedések után, a' Parlamenton, hogy közző levél küldetteffek érettek a' királyhoz. — A' Felső Ház közző levele ez volt: *Cluj*—Central University Library Cluj

„Igaz Kegyelmes Felsőség!

Mi, lelki és világi Lordok, ő Felsőgérek alázatos és törvéyes jobbágyai, éngede met kérünk arra, hogy szíves közönettel meg haláhasuk azt a' maga kegyelmes le b'otsátását, mely szerént az ő Felsőge és a' Frantzia Respublika által ráifikáltatott békelléges előzikkelyek a' Parlamenton' két Hízai eleibe való terjesztődéseket, meg parantsólni méltóztatott. Mi bizonyos' tehadjuk ő Felsőgét a' föl, hogy ezen békelléges tükkeket oly érett vizgálás által meg fontóltuk, a' mint az azokba' foglaltatva lévő tárgyaknak fontóságok kívánta: egyfzersmind b'atorkodunk a' leg érzekenyebb háladatossággal egygyütt, azt a' nagy meg elégedést is kijelenteni ő Felsőgének, a' melyet ez a' nagy munka (a' b'ekellég kötes) gerjeszt bennünk, a' mely mi-

dön egy felől az ő Felsége igazságos és mérsékelt voltát, más felől pedig ő Felségének a' maga Szövetségeseihez vizeltető hűségét nyilvánvalóvá teszi, ugyanakkor a' nemzet' boldogságát is leg nyilvánosabb módon elő mozdítja, és ötet, leg betsesebb javainak batorságos bírása felől, bizonyosá teszi."

A' Király így felelt ezen közlő levélre: — „

„Mylordok! Közlönöm hozzám küldött alá-
zatos és törvényes leveleteket. A' ti megelé-
gedésetek, mellyet azon fundamentom iránt ki-
nyilatkoztattatok, a' melly fundamentomot a' bé-
kességek helyre-állítására annak előre való zik-
kelyei szereztenek, nékem véghetetlenül kedves:
és ti bizonyosok lehettek a' felől, hogy én leg-
nagyobb törekedéssel azon leszek, hogy ezt a'
fontos alkudozást olyan módon hajthassam végre,
hogy az én népemnek java és boldogsága leg-
erősebb lábra helyeztetődheffék."

Hogy az Anglus népnek elég oka lehet a'
békekészen való örvendezésre, csak ebből is elég-
gé ki tesszik, hogy az idegen országokból Ang-
liába szállított gabonáról olyan rendelés adat-
tatott ki, hogy azokat szabad legyen Hollándiá-
ba vagy Frantzia országba ismét ki vinni. Pedig
melly nagy jutalmak adtak csak kevés hóna-
pok előtt is azoknak, a' kik idegen országokból
gabonát vittek bé Angliába! — Az Angliai és
Frantzia országai két Kormányozószekek, abban
is el kezdettek már mostan foglalatoskodni, hogy
egymásközött egy kereskedés béli kötésnek vet-
heffék meg a' fundamentomát. Lord *Hawkesbury*
és *Ottó* polgár, már el kezdették egygyütt foly-
tatni ezt a' munkát.

A' Parlamentomi beszédek' folytatása:

A' Felső Házban Lord *Romney* hozta elő azon
projektomot a' békekészen elözikkelért való

közfzönd levéliránt : és *Spencer, Fitzwilliam, Grenville*, 's ennek testvére *Marquis Buckingham*, szegzték ellene magokat. —

Ezek az utólsók minyájon azt erőfítették, summa szerént, hogy az ő háború-folytatásfoknak tzélja el vétödött légyen : és hogy a' *Frantziák*, azon nyereségeik által, a' mellyekkel öket ezek a' békesféges feltételek meg koronázni fogják, új erőt fognak nyerni — 's hogy ezek a' feltételek, mind magára *Angliára* nézve, a' melly ezek szerént a' maga leg fontosabb nyereségeit áldozná fel, mint pedig a' maga *Szövetsége*ssaire nézve, a' kiket ő ezek szerént méltatlanúl hagyana el, meg : alacsonyító és igen illetlenek lennének.

Lord Grenville azt fájlalta különösön, hogy a' *Hollandiai Helytartó Hertzegnek* ügye *Anghától* el hagyattatott : és ha a' *Porta* ügye szerentsébb véget érhetett, azt nem annyira az *Angliai miniflarium'* kabénéttjának, mint inkább annak a' fegyveres seregnek köszönheti, a' melly *Egyiptomot* vizsza foglalta a' *Porta'* izámára. —

Lord Grenvillének és a' velle egyet-ertöknek, a' *Clarencei Királyi Hertzeg*, *Lord St. Vincent*, és *Lord Nelson* feleltek meg. Meg mútógatta ő *Királyi Hertzegsége*, hogy ez a' békeség, állandó, tisztelléges, és *Angliához* illendő volna. *L. Nelson* azt magyarázta meg, hogy *Málta* szigetének el-hagyását nem volna miért oly igen sajnálni, mert annak bírásából *Angliára* igen kevés haszon háromlana. Végezetre *Hobart Cancellarius*; és *Pelham*, a' dolognak meg magyarázásába mélyebben belé botsátkozván, meg mútatták, hogy ha a' *Lillei* alkudozások alkalmaságával a' *Malmesburyra* bizattatott útasítások és feltételek, a' midön *L. Grenville* is *Minifler* vólt, meg : alacsonyítóknak lenni nem tartattak, bizonyoson a' mostani feltétetelek sem neveztethek.

nek az Angliai Kormányozófizékhez méltatlanoknak.

Az *Alsó Házban* ilyen szavakkal fogta *Lee* nevű Irlandiai születésű parlamenti tag a' közfőző levélnek pártját: — „

„Anglia, úgy mond, ezen hadakozásnak folyta alatt több versben meg próbálta a' békés alkudozást, és mindenkör alább való feltételek alatt, mint a' melynek alatt mostan békeket kötött. Az 1797-dik évfolyamban nem kivátnak egyebet, csak azt, hogy a' Jóreménység' fokát meg tartsák: holott a' Napkeleti Indiai Hollandus birtokainak visszafizadása azon időben nekünk való lehetett volna, mivelhogy azok által út n' ill' volna telenségeinknek a' Tippos Saib fejedem tartományaiba való járáskelesre, a' mely környulástól való félelem már ma nincs meg többé. Én nem tudom hogy a' mostani nézetek ellen befőző tiszelt tag (*Wincham* Ex-minister), aláírta volt e' akkor a' *Mylo d' Malmesbury*nak adatott telyes hata m' levelet: eng az, hogy ő is a' Minsteriumban volt, következőképpen ő is felelet alatt volt azért; és tudva lévő előttem az ő az utáni magaviselete, meg győződött vagyok a' felől, hogy ha a' Malmesbury alkudozásának alkalmatosságával a' Napkeleti szigeteknek visszafizadásában ő is meg égyezve nem lett volna, ki lépett volna a' minsterisgő.

„Egy szóval, mi el értük a' hadakozás' két tzeljét — 1)zör, Constituciónkat meg őltalmaztuk — 2)zör, birtokainkat meg tirtottuk. Ha még azt is meg aye.hetjük, hogy a' Jóreménység' foka szabad kikötőhelynek lenni ki-hírdetetik: mit használ ekkör a' további tsatázás? Mit tethűnk mi tsak maunk Frantzia ország ellen, minekutánna meg m'utatta, hogy az egész fegyverbe őltözött Europa előtt meg áll? A' felől vagyok én inkább meg győződve, hogy az

állandó békesfégnak leg bizonyosabb kezesse, az a' halzon lehet, a' mellyet abból a' világnak két főbb Hatalmasságak Franciaország és Anglia, venni szoktak. — A' mi végezetre azt a' ki ontott vért és elvöltött pénzt illeti, a' mellybe nekünk ez a' üd. korás került, erről csak azt mondhatjuk, hogy a' mi maradékainknak boldogsága, a' mellyei ékiek tartoztunk, sokkal többet ér. Pedig azt is szükség meg jegyeznünk, hogy a' mi nemzeti adósságunk, a' mellynek nevedését a' közönséges levelek olyan nagyitva hirdették ki, nem nevedett többel, csak 170 millió font sterlingel (1700 millió forinttal), a' mellyet mi, 73 éltendőknak le folyta alatt, ha a' békesfégn az alatt örökké tartani fog, egészízen le fogunk fizetni.“ — Ez az utolsó mondás, nagy nevetésre adott a' Parlamentom' tagjainak alkalmatosságot.

L. Levison Gover azt mondotta, hogy ő teleyességgel nem lehetja által azt, hogy azok a' feltételek, a' mellyek a' Lillei alkudozásoknak alkalmatosságával jóknak lenni tartattak, a' mostani békesfégnes elöztikkelyeknek jóvá való hagyattatásokra is erősségül szolgálhassanak. Egyik időt nem kell a' málikkal ölfize zavarni. A' Lillei alkudozásoknak alkalmatosságával, a' kereskedésünk fenyegetett, a' mi Bankó-kasaink meg kezdették izünetni a' fizetést, Írlandiában a' rébellio. ki üt. ffele fenyetődött, hajós teregünköi a' fenytékhöz való engedetlenség kezdett uralkodni, a' Középtengert oda hagytuk volt, és már az Északi tengeren is csak alig bírtuk magunkat: a' mostani környülállások egészízen mások, és olyanok, hogy ezekre nézve ő teleyességgel helybe nem hagyhatja a' most köttetett békesfégnes elöztikkelyeket.

Felel L. Hawkesbury: — „

„Igen örveudek, hogy jókor hozzá foghatok

a' beszédhez, hogy elég időm lehet ezen Ház előtt illendő ki-terjedéssel meg magyarázni azokat az okokat, a' mellyek Európának sőt az egész világnak jelen való körülállásai között, arra kötelezték a' Ministereket, hogy az előttükbe terjesztetve lévő békeességes előtzi kelyeket helybe hagyás által meg erőstítsék.

„Némely közönséges meg jegyzésekkel akarom kezdeni beszédemet. Kilentz esztendőig tartott hadakozás után, ennyi vérnek kiontása, és 200 millió font sterlingeknek (2000 millió Forintoknak) el költése után, lehetetlen azt erőstíteni, hogy a' békeesség kívánatos dolog ne legyen, ha csak tsupa érzékenység nélkül valónak nem akarja magát mutatni az ember, a' mitezen Háznak tagjai közzül egyről is fel nem tehetek: midőn azonközben ennyire meg ismervén a' békeességnek betses vóltát, más felől az is kötelességembe áll, hogy szavaimat ne engedjem úgy magyaráztatni, mintha a' meg-békéllés, részünkről a' köntelenségnek munkája vólna, és hogy meg mutassam azt, hogy nekünk a' hadnak folytatására is elegséges eszközeink vólnának még hátra. Ez az erányzó pont az, a' melyre nekünk ezen békeesség kötésnek meg-visgálásában szemeinket függesztenünk kell; mert ez vólt az az erányzó pont, a' melyre való tekintetből mi a' békeességes előtzi kelyeknek meg-erőstítését, ő Kir. Felsőségének javasoltuk.

„Nintsen ez a' békeesség kötés kétség kívül minden veszedelmek alól ki vétettetve: de a' mi tulajdon körülállásainknak, az ellenség' az egész Europa', sőt az egész világ' jelenvaló állapotjának, meg fontolásán van fundáltatva. Ki merem mondani tétovázás nélkül, hogy a' feltételei olyanok ennek, hogy a' Ministereknek lehetetlen lett vólna azokat meg vetni, a' nélkül; hogy magokat a' leg terhesebb kritikának (censúrának) ki ne tegyék. = „Gondolatom szerént

ezen három tekintetben támadnak meg bennünket ezen békefeltevéleikért a' véllünk ellenkező értelemben lévők ; u. m. : — a' Frantzia Kormányzókra — a' száraz Európára — és magokra a' békeféles feltevélekre nézve. — „

„A' mi a' Frantzia Kormányozószéket illeti, én ezen nehézségnek eloszlatására csak egy pár szót tartok szükségesnek. A' múlt esztendőben mindenek azt vitatták közöttünk, hogy a' békefélesnek helyreállítottása már most csak egy kétséges nevezettől volna egészen fel függesztve. Én egyet értek azokkal, a' kik azt erősitik, hogy a' mi Frantzia Országgal való hadakozásunknak nem lehetett soha és nem is vólt a' Respublikának fennvétele, és a' Monarchia nevezetnek visszaállítottása a' zélja. Miigazi kéntelenség által kényszerítettünk a' hadakozásra. Sok versben erősitették sokak, hogy ez, valamely igen hathatós erköltsi meg zavarodásból venné a' maga eredetét ; hogy a' gondolkodás módja már egészen meg változott volna ; és hogy bizonyos printzipiumok mindeneket magokkal el fogának ragadni, mint egy oly árvíz, a' mellynek eleibe állani nintsen hatálmában az embereknek : én sem erősitem, hogy egyszeriben egészen meg gátoltathatik ; hanem el mondhatom azt bátorsággal, hogy tsakugyan tudott Anglia ezen árvíz' eleibe egy olyan gátat tenni, a' mellyel annak folyamát más felé vette, sőt annak termézetit tulajdonságát is egészen meg változtatta. A' Frantzia Kormányozószék Izolgáltathat még ma is okot a' félelemre : hanem az 1801-dik esztendő béli félelem, tsakugyan nem lehet egyenlő az 1793-dik esztendő béli félelemmel. A' Frantzia Kormányzók az ő princzipiumai vóltak azok, a' mik minket fenyegettek : ma már csak az ő hatalma ellen szükség bátorságba helyeztetni magunkat.“

Ezen beszédnek hátra lévő részét, a' melly

lántszem módjára egymásból folyó kellemetessé-
gire és meggyőző fontosságára nézve, a' Pitt
ministerkori beszédjeivel vetekedik, addig is, míg
egészszem ki adhatók, most legalább a summáját
ide tesszük: — „

„Új Coalitzió n^{em} gondolkodhattunk: mert
ki állott volna most abba belé? A' békeffég által
legalább létejeket meg tartották Szövetségeseink-
nek. A' Velencei volt 7 szigetek, a' Porta oltal-
ma alatt meg maradtak. A' Portugallia által té-
tetett késői engedések, nem kötelezők. A' mi
a' Sárdinai Királyt illeti, tudavagyon, hogy ő,
minekutánna az 1796-odik évfolyamban Francia
országgal békefféget kötött, annak szövetségessivé
is lett. Az Orániai Hertzegek elég fogtétetőd-
ni. A' jó kimene el nélkül maradt Lillei alku-
dozások alkalmatosságával sem kívántunk többet,
mint most megnyertünk. Sem Málta sem Mi-
norka fize, etc, nem ért volna sokat réánk nézve.
Málta csak katonai tekintetben fontos: Minor-
kát meg nem tarthatuk volna, ha a' Köz p tenger-
en való hatalmunk meg nem maradt volna. A'
Levantára való kereskedés nekünk nem lett völ-
na igen nyereséges: jobb kezekügyibe esik az a'
Frantziáknak. Napkeleti és Napnyugoti Indiák
a' mi aranybányáink. Az Anglus kereskedésnek
némely ága két, más ága pedig három olyan vi-
rágzó most: sok idő kívántatik ahoz, hogy a'
Frantziák' kereskedése magát elő vehesse. Ugy
itélek, hogy ez elég ki pótolás réánk nézve azo-
kért a' tartományokért, a' mellyekkel Frantzia
ország magát a' szárazon nevelte. Vésetre,
mitsoda a' Frantziák' tengeri ereje a' mienkhez
képeft; mi 202 Linea hajókkal és 237 Frégá-
tokkal bírunk. Tudom én magam is azt, hogy
Frantzia ország is a' maga tengeri erejinek neve-
lésire fogja magát adni: hanem, ha ő ellenünk

hamarább vagy későbbre hadat akar indítani, az alatt mi is ki fogjuk nyugodni magunkat.”

* * *

Némely levelek azt hirdették volt e', hogy a' békeügyek tökéletes helyre állása után Lord *Withorth* fogja Anglus rend szerént való Követnek Párisba menni; hanem az újabb levelek ezt a' híre fundamentum nélkül valónak jelentik lenni; azt is erőlteték győzersmind, hogy az *Amiens* alkudozásoknak elvégződése előtt, nem fog az Angliai Kormányozók a' Párisi Követ iránt semmi bizonyított határozni. A' Frantzia Országközlőjekeél lévő Anglus Követ, most mindenütt csak *Cornvallis*: és egész szabadváltás engedtetett néki, hogy a' békeügyek, tökéletes helyre állása után mint rendes Követ, akár tovább is Párisba maradjon, akár Londonba visszafrazzék.

A' Londoni ügyvezetési *Pálora templomban*, igen nevezetes lopás történt. Valami lefirtelokból álló tolvajtsoport, kik hősül az idősebb is alig volt 20 éltendős, és a' kik többire mind a' tengeri áts-mesteri műhelyben még az inas-éltendőt töltötek, a' templom' fundamentoma alatt okkora nagyságú lyukakat ástak bé a' kriptaböltje alá, a' mellveken o'la le járhattak. — Már 8 családoknak temető sínjait verték volt fel; 18 koporsókról minden orai, vasat, és egyéb hasznosra fordítható hótájakat lezestek. És a' benne nyugvó hót tetemeiket, a' földön széljel szoríták. A' rágadamént egy orszáza vásárolta meg töllök mázsa száma. Az egyik koporsó még 1696-ban tetetudót volt bé a' kriptába. Az égyvik tolvajt éppen rajta kapták, hogy viszi a' isomó onat. Annaira fe' indult a' nép ezen utálatos bűnsök' tselekedé ellen, hogy

mikor ítélő bíró eleibe vitték őket, alig lehetett tőlle védelmezni.

Jelentés.

Békésfen ugyan Békés Vármegyében a' múlt 28-ik Septemberben e' folyó esztendőben tartatott vásárra Csabai Lakos Kereskedő *Liptsei Josef*, magtalan ember, el = menvén meg előzőtt napon este, 's hát reggel, az az 28-ikán egy fogadott fiatskája (kit ő maga nevezetire nevezett volt el) *Liptsei Martony* 9 esztendős, köptzös, síma szőke ábrázatú, és hajú, Thóth nyelvű, a' ki írni azon a' nyolven és öt Arithmetica Simplex Specieseket is alkalmasint mint gyermek tud, lábbliban, kalapban 's egy lábra valóban mezét lábbal el iadúlván azon Liptsei Josef Attya után, az úton Békés felé, valaki által annyira el = ragatott azon gyermek, hogy noha mindenütt körül belül kurentáltatta ezen fogadott Attya, mindazonáltal mai napig is semmi nyomára és hírire nem találhatott, mely gyermeket hogy ha valaki fel találná 's nékie eránta hirt adna, 100 Rh. forintokkal, a' ki pedig ezen gyermeket fent irt Liptsei Josefhez Csabára Békés Vármegyébe el hozná, nemtsak 100 Rh. forintokkal, de azon kívül úti költséggel és más jó akarattal is igiri meg jutalmazni, sőt arra magát kötelezi. — Költ Csábán Nov. 8 = dikán 1801.

* *

Meg jegyzés. — A' 39 = dik Kurirnak 620 = dik lapján ezen szókat, *Zneskige Deri Királyi Kapu*, így kell meg változtatni: *Tzarszkie Dveri, Királyi Aitó.*

P. D.